

Directiva 2003/86/CE a Consiliului
din 22 septembrie 2003
privind dreptul la reîntregirea familiei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 63 punctul 3 litera (a),
având în vedere propunerea Comisiei¹,

având în vedere avizul Parlamentului European²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European³,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor⁴,

întrucât:

(1) Pentru a institui în mod progresiv un spațiu de libertate, securitate și justiție, Tratatul de instituire a Comunității Europene prevede, pe de o parte, adoptarea unor măsuri care vizează libera circulație a persoanelor, coroborate cu măsuri de însoțire privind controlul la frontierele externe, azilul și imigrarea și, pe de altă parte, adoptarea unor măsuri în materie de azil, imigrare și protecție a drepturilor resortisanților țărilor terțe.

(2) Măsurile privind reîntregirea familiei ar trebui adoptate în conformitate cu obligația de protecție a familiei și de respectare a vieții de familie, care este consacrată în numeroase instrumente de drept internațional. Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și respectă principiile recunoscute în special de articolul 8 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

(3) Consiliul European a recunoscut, în cadrul reuniunii speciale de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, necesitatea armonizării legislațiilor interne privind condițiile de admitere și de sedere a resortisanților țărilor terțe. În acest context, a declarat că Uniunea Europeană ar trebui să asigure un tratament echitabil al resortisanților țărilor terțe care au reședința în mod legal pe teritoriul statelor membre și că o politică de integrare mai energică ar trebui să urmărească acordarea unor drepturi și obligații comparabile cu cele ale cetățenilor Uniunii Europene. În acest scop, Consiliul European a solicitat Consiliului să adopte de îndată decizii pe baza propunerilor Comisiei. Nevoia realizării obiectivelor stabilite la Tampere a fost reafirmată de Consiliul European de la Laeken din 14 și 15 decembrie 2001.

(4) Reîntregirea familiei este o modalitate necesară pentru a face posibilă viața în familie. Ea contribuie la crearea unei stabilități socio-culturale care facilitează integrarea resortisanților țărilor terțe în statele membre, fapt care permite, de asemenea, promovarea coeziunii economice și sociale, obiectiv fundamental al Comunității, enunțat de tratat.

(5) Statele membre ar trebui să pună în aplicare dispozițiile prezentei directive fără să facă discriminare pe bază de sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau orice alte tipuri de opinii, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

¹ JO C 116 E, 26.4.2000, p. 66 și JO C 62 E, 27.2.2001, p. 99.

² JO C 135, 7.5.2001, p. 174.

³ JO C 204, 18.7.2000, p. 40.

⁴ JO C 73, 26.3.2003, p. 16.

- (6) Pentru a asigura protecția familiei, precum și menținerea sau crearea unei vieți de familie, este necesar să se stabilească, pe baza unor criterii comune, condițiile materiale pentru exercitarea dreptului la reîntregirea familiei.
- (7) Statele membre ar trebui să poată aplica prezenta directivă și atunci când membrii unei familii sosesc împreună.
- (8) O atenție deosebită ar trebui acordată situației refugiaților, ca urmare a motivelor care i-au constrâns să își părăsească țara și care îi împiedică să ducă o viață în familie normală în țara lor. Prin urmare, ar trebui prevăzute condiții mai favorabile pentru exercitarea dreptului acestora la reîntregirea familiei.
- (9) Reîntregirea familiei ar trebui să vizeze, în orice caz, membrii familiei nucleare, și anume sotul (sotia) și copiii minori.
- (10) Statele membre sunt cele care ar trebui să decidă dacă doresc să autorizeze reîntregirea familiei în ceea ce privește ascendenții pe linie directă, copiii majori celibatari, partenerii necăsătoriti sau înregistrați, precum și, în cazul unei căsătorii poligame, copiii minori ai unei alte soții și ai susținătorului reîntregirii. Atunci când un stat membru autorizează reîntregirea familiei pentru aceste persoane, acest lucru nu aduce atingere posibilității, pentru statele membre care nu recunosc existența legăturilor de familie în cazurile reglementate de prezenta dispoziție, de a nu acorda respectivelor persoane tratamentul de membri ai familiei în ceea ce privește dreptul de sedere într-un alt stat membru, astfel cum este definit de legislația comunitară pertinentă.
- (11) Dreptul la reîntregirea familiei ar trebui exercitat în deplină conformitate cu valorile și principiile recunoscute de statele membre, în special în ceea ce privește drepturile femeilor și ale copiilor; această respectare justifică adoptarea unor măsuri restrictive împotriva cererilor de reîntregire a familiei ale familiilor poligame.
- (12) Posibilitatea limitării dreptului la reîntregirea familiei pentru copiii de peste 12 ani a căror reședință inițială nu este împreună cu susținătorul reîntregirii urmărește să țină seama de capacitatea de integrare a copiilor de la vârste mici și garantează că dobândesc educația și cunoștințele lingvistice necesare în școală.
- (13) Se cuvine a prevedea un sistem de norme de procedură care să guverneze examinarea cererii de reîntregire a familiei, precum și intrarea și sederea membrilor familiei. Respectivele proceduri ar trebui să fie eficiente și gestionabile în raport cu sarcina normală de lucru a administrațiilor statelor membre, precum și transparente și echitabile, astfel încât să ofere un nivel adecvat de certitudine juridică persoanelor în cauză.
- (14) Reîntregirea familiei poate fi refuzată din motive justificate în mod adecvat. În special, persoana care dorește să i se acorde dreptul de reîntregire a familiei nu ar trebui să reprezinte o amenințare la adresa ordinii publice și a siguranței publice. Noțiunea de ordine publică se poate referi la o condamnare pentru o infracțiune gravă. În acest context, trebuie menționat faptul că noțiunile de ordine publică și de siguranță publică se referă, de asemenea, la cazurile în care un resortisant al unei țări terțe face parte dintr-o asocieră care susține terorismul, care susține o asocieră de acest tip sau care are aspirații extremiste.
- (15) Integrarea membrilor familiei ar trebui promovată. În acest scop, acestora ar trebui să li se acorde un statut independent de cel al susținătorului reîntregirii, în special în cazul încetării căsătoriei și a parteneriatului, precum și accesul la educație, locuri de muncă și pregătire profesională, în aceleași condiții ca și persoana cu care sunt reîntregiti, în condiții pertinente.
- (16) Ținând seama de faptul că obiectivele acțiunii preconizate, și anume stabilirea unui drept la reîntregirea familiei pentru resortisanții țărilor terțe, exercitat în conformitate cu norme comune, nu pot fi suficient îndeplinite de către statele membre și, ca urmare a dimensiunilor sau efectelor acțiunii, pot fi mai bine îndeplinite la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este enunțat de respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru a atinge obiectivele în cauză.

(17) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, și fără a aduce atingere articolului 4 din respectivul protocol, aceste state membre nu participă la adoptarea prezentei directive și nu sunt obligate în temeiul acesteia și nici nu fac obiectul aplicării sale.

(18) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive și nu este obligată în temeiul acesteia și nici nu face obiectul aplicării sale,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1

Prezenta directivă are ca obiectiv stabilirea condițiilor în care se exercită dreptul la reîntregirea familiei pe care îl au resortisanții țărilor terțe care au reședința în mod legal pe teritoriul statelor membre.

Articolul 2

În sensul prezentei directive:

(a) „resortisant al unei țări terțe” înseamnă orice persoană care nu este cetățean al Uniunii în sensul articolului 17 alineatul (1) din tratat;

(b) „refugiat” înseamnă orice resortisant al unei țări terțe sau apatrid care beneficiază de statutul de refugiat în sensul Convenției privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951, astfel cum a fost modificată prin protocolul semnat la New York la 31 ianuarie 1967;

(c) „sustinător al reîntregirii” înseamnă un resortisant al unei țări terțe care are reședința în mod legal într-un stat membru și care solicită reîntregirea familiei sau ai cărui membri de familie solicită reîntregirea;

(d) „reîntregirea familiei” înseamnă intrarea și sederea într-un stat membru a membrilor familiei unui resortisant al unei țări terțe care are reședința în mod legal în respectivul stat membru, în scopul menținerii unității familiale, indiferent dacă legăturile de familie sunt anterioare sau posterioare intrării sustinătorului reîntregirii;

(e) „permis de sedere” înseamnă orice autorizație eliberată de autoritățile unui stat membru care permite unui resortisant al unei țări terțe să locuiască în mod legal pe teritoriul respectivului stat membru, în conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1030/2002 al Consiliului din 13 iunie 2002 de instituire a unui model uniform de permis de sedere pentru resortisanții țărilor terțe⁵;

(f) „minor neînsotit” înseamnă orice resortisant al unei țări terțe sau apatrid cu vârsta sub 18 ani, care intră pe teritoriul unui stat membru fără a fi însoțit de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru el prin lege sau cutumă și atâta timp cât nu este efectiv luat în îngrijire de o astfel de persoană, sau orice persoană minoră care este lăsată neînsotită după intrarea pe teritoriul unui stat membru.

Articolul 3

(1) Prezenta directivă se aplică atunci când sustinătorul reîntregirii este titularul unui permis de sedere eliberat de un stat membru pentru o perioadă de valabilitate mai mare sau egală cu un an, care are perspective întemeiate de a obține un drept de sedere permanent, dacă membrii familiei sale sunt resortisanți ai unei țări terțe, indiferent de statutul lor juridic.

(2) Prezenta directivă nu se aplică atunci când sustinătorul reîntregirii este un resortisant al unei țări terțe

⁵ JO L 157, 15.6.2002, p. 1.

- (a) care solicită recunoasterea statutului de refugiat și a cărei cerere nu a făcut încă obiectul unei decizii definitive;
 - (b) autorizat să locuiască într-un stat membru în temeiul unei protecții temporare sau care solicită o autorizare de sedere în acest temei și este în așteptarea unei decizii cu privire la statutul său;
 - (c) autorizat să locuiască într-un stat membru în temeiul unei forme subsidiare de protecție, în conformitate cu obligațiile internaționale, cu legislațiile interne sau cu practicile statelor membre, sau care solicită o autorizare de sedere în acest temei și este în așteptarea unei decizii cu privire la statutul său.
- (3) Prezenta directivă nu se aplică membrilor familiei unui cetățean al Uniunii.
- (4) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor mai favorabile:
- (a) din acordurile bilaterale și multilaterale între Comunitate sau Comunitate și statele membre, pe de o parte, și țări terțe, pe de altă parte;
 - (b) din Carta Socială Europeană din 18 octombrie 1961, din Carta Socială Europeană modificată din 3 mai 1987 și din Convenția europeană privind statutul juridic al lucrătorilor migranți din 24 noiembrie 1977.
- (5) Prezenta directivă nu aduce atingere posibilității statelor membre de a adopta sau de a menține condiții mai favorabile.

Capitolul II

Membrii familiei

Articolul 4

- (1) Statele membre autorizează intrarea și sederea, în conformitate cu prezenta directivă și sub rezerva respectării condițiilor prevăzute de capitolul IV, precum și la articolul 16, a următorilor membri ai familiei:
- (a) sotul susținătorului reîntregirii;
 - (b) copiii minori ai susținătorului reîntregirii și ai sotului acestuia, inclusiv copiii adoptați în conformitate cu o decizie luată de autoritatea competentă a statului membru în cauză sau cu o decizie executorie în mod automat în temeiul obligațiilor internaționale ale respectivului stat membru sau care trebuie recunoscută în conformitate cu obligațiile internaționale;
 - (c) copiii minori, inclusiv copiii adoptați, ai susținătorului reîntregirii, atunci când acesta exercită drepturile părintești asupra copiilor și aceștia se află în întreținerea sa. Statele membre pot autoriza reîntregirea pentru copiii asupra cărora drepturile părintești sunt exercitate în comun, cu condiția ca celălalt titular al drepturilor părintești să fi consimțit;
 - (d) copiii minori, inclusiv copiii adoptați, ai sotului, atunci când sotul exercită drepturile părintești asupra copiilor și aceștia se află în întreținerea sa. Statele membre pot autoriza reîntregirea pentru copiii asupra cărora drepturile părintești sunt exercitate în comun, cu condiția ca celălalt titular al drepturilor părintești să fi consimțit.

Copiii minori menționați de prezentul articol trebuie să aibă sub vârsta majoratului stabilită prin lege în statul membru în cauză și să nu fie căsătoriti.

Prin derogare, atunci când un copil are o vârstă mai mare de 12 ani și sosește independent de restul familiei, statul membru poate examina, înainte de a-i autoriza intrarea și sederea în temeiul prezentei directive, dacă îndeplinește o condiție de integrare prevăzută de legislația sa existentă la data punerii în aplicare a prezentei directive.

- (2) Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau de reglementare, autoriza intrarea și sederea, în temeiul prezentei directive, sub rezerva respectării condițiilor prevăzute de capitolul IV, a următorilor membri ai familiei:

(a) rudele de gradul întâi pe linie ascendentă directă ale sustinătorului reîntregirii sau ale sotului acestuia, dacă acestea se află în întreținerea sa și nu beneficiază de sprijinul familial necesar în țara de origine;

(b) copiii majori necăsătoriti ai sustinătorului reîntregirii sau ai sotului acestuia, atunci când aceștia se află în incapacitatea obiectivă de a se întreține singuri ca urmare a stării lor de sănătate.

(3) Statele membre pot, prin acte cu putere de lege sau de reglementare, autoriza intrarea și sederea, în temeiul prezentei directive, sub rezerva respectării condițiilor prevăzute de capitolul IV, a partenerului necăsătorit, resortisant al unei țări terțe, care are cu sustinătorul reîntregirii o relație de durată și stabilă demonstrată în mod corespunzător, sau a resortisantului unei țări terțe care este legat de sustinătorul reîntregirii printr-un parteneriat înregistrat, în conformitate cu articolul 5 alineatul (2), precum și a copiilor minori necăsătoriti, inclusiv a copiilor adoptati, și a copiilor majori necăsătoriti care se află în incapacitatea obiectivă de a se întreține singuri ca urmare a stării lor de sănătate.

Statele membre pot decide ca, în ceea ce privește reîntregirea familiei, partenerii înregistrați să fie asimilați sotilor.

(4) În cazul unei căsătorii poligame, în cazul în care sustinătorul reîntregirii are deja o soție care conviețuiește cu acesta pe teritoriul unui stat membru, statul membru în cauză nu autorizează reîntregirea familiei pentru o altă soție.

Prin derogare de la alineatul (1) litera (c), statele membre pot impune restricții privind reîntregirea familiei copiilor minori ai unei alte soții și ai sustinătorului reîntregirii.

(5) Pentru a asigura o mai bună integrare și pentru a preveni căsătoriile fortate, statele membre pot solicita ca sustinătorul reîntregirii și sotul/sotia să aibă o vârstă minimă, care nu poate fi mai mare de 21 de ani, înainte ca sotul/sotia să se poată alătura sustinătorului reîntregirii.

(6) Prin derogare, statele membre pot solicita ca cererile de reîntregire a familiei pentru copii minori să fie depuse înainte ca aceștia să fi împlinit vârsta de 15 ani, în conformitate cu dispozițiile legislației lor interne în vigoare la data punerii în aplicare a prezentei directive. În cazul în care cererile sunt depuse ulterior, statele membre care decid să aplice prezenta derogare autorizează intrarea și sederea acestor copii din alte motive numai pentru reîntregirea familiei.

Capitolul III

Depunerea și examinarea cererii

Articolul 5

(1) Statele membre stabilesc dacă, în scopul exercitării dreptului la reîntregirea familiei, o cerere de intrare și de sedere trebuie depusă pe lângă autoritățile competente ale statului membru în cauză fie de către sustinătorul reîntregirii, fie de către membrii familiei.

(2) Cererea este însoțită de documente justificative care dovedesc legăturile de familie și respectarea condițiilor prevăzute la articolele 4 și 6 și, după caz, la articolele 7 și 8, precum și de copii certificate ale documentelor de călătorie ale membrilor familiei.

După caz, pentru a obține dovada existenței legăturilor de familie, statele membre pot organiza interviuri cu sustinătorul reîntregirii și cu membrii familiei sale și orice alte cercetări pe care le consideră necesare.

Atunci când examinează o cerere privind partenerul necăsătorit al sustinătorului reîntregirii, statele membre țin seama, pentru a stabili existența legăturilor de familie, de elemente precum un copil comun, o perioadă anterioară de coabitare, înregistrarea parteneriatului sau orice alte mijloace de probă fiabile.

(3) Cererea este depusă și examinată când membrii familiei au reședinta în afara teritoriului statului membru în care își are reședinta sustinătorul reîntregirii.

Prin derogare, un stat membru poate accepta, în cazuri adecvate, ca o cerere să fie depusă când membrii familiei se află deja pe teritoriul său.

(4) De îndată ce este posibil și, în orice caz, nu mai târziu de nouă luni de la data depunerii cererii, autoritățile competente ale statului membru notifică în scris persoanei care a depus o cerere decizia în legătură cu aceasta.

În cazuri excepționale legate de complexitatea examinării cererii, termenul prevăzut la primul paragraf poate fi prelungit.

Decizia de respingere a cererii se motivează în mod corespunzător. Orice consecință a absentei unei decizii la expirarea termenului prevăzut la primul paragraf trebuie reglementată prin legislația internă a statului membru în cauză.

(5) În timpul examinării cererii, statele membre se asigură că acordă atenția cuvenită interesului superior al copilului minor.

Capitolul IV

Condiții necesare pentru exercitarea dreptului la reîntregirea familiei

Articolul 6

(1) Statele membre pot respinge cererea de intrare și de sedere a unuia dintre membrii familiei din motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică.

(2) Statele membre pot retrage permisul de sedere al unui membru al familiei sau pot refuza să îl reînnoiască din motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică.

Atunci când iau o astfel de decizie, statele membre țin seama, în afară de articolul 17, de gravitatea sau de natura atingerii la adresa ordinii publice sau a siguranței publice comise de membrul familiei sau de pericolul pe care îl poate reprezenta respectiva persoană.

(3) Survenirea unor boli sau a unor handicapuri după eliberarea permisului de sedere nu pot justifica refuzul de a reînnoi permisul de sedere sau îndepărtarea de pe teritoriu de către autoritatea competentă a statului membru în cauză.

Articolul 7

(1) La depunerea cererii de reîntregire a familiei, statul membru în cauză poate cere persoanei care a depus cererea să furnizeze dovada că susținătorul reîntregirii dispune:

(a) de o locuință considerată normală pentru o familie de dimensiuni comparabile în aceeași regiune și care corespunde standardelor generale de sănătate și de siguranță în vigoare în statul membru în cauză;

(b) de o asigurare de sănătate care acoperă toate riscurile acoperite în mod normal pentru propriii resortisanți în statul membru în cauză, atât pentru susținătorul reîntregirii cât și pentru membrii familiei;

(c) de resurse stabile, constante și suficiente pentru a se întreține pe sine și pe ceilalți membri ai familiei fără a recurge la sistemul de asistență socială al statului membru în cauză. Statele membre evaluează aceste resurse în raport cu natura și caracterul lor constant și pot ține seama de nivelul salariilor și pensiilor minime naționale, precum și de numărul membrilor familiei.

(2) Statele membre pot solicita resortisanților țărilor terțe să se conformeze măsurilor de integrare, în conformitate cu legislația internă.

În ceea ce privește refugiații și/sau membrii familiei refugiaților prevăzuți la articolul 12, măsurile de integrare menționate de primul paragraf se pot aplica numai după ce persoanele în cauză au beneficiat de reîntregirea familiei.

Articolul 8

Statele membre pot solicita ca susținătorul reîntregirii să fi avut reședința în mod legal pe teritoriul lor pe o perioadă de cel mult doi ani, înainte ca membrii familiei să i se poată alătura.

Prin derogare, atunci când în domeniul reîntregirii familiei legislația în vigoare într-un stat membru la data adoptării prezentei directive ține seama de capacitatea sa de primire, respectivul stat membru poate prevedea introducerea unei perioade de așteptare de maximum trei ani între data depunerii cererii de reîntregire a familiei și eliberarea unui permis de sedere membrilor familiei.

Capitolul V

Reîntregirea familiei refugiaților

Articolul 9

- (1) Prezentul capitol se aplică reîntregirii familiei refugiaților recunoscuți ca atare de statele membre.
- (2) Statele membre pot limita aplicarea prezentului capitol la refugiații ale căror legături de familie sunt anterioare intrării pe teritoriu.
- (3) Prezentul capitol nu aduce atingere unor eventuale dispoziții privind acordarea statutului de refugiat membrilor familiei.

Articolul 10

- (1) Articolul 4 se aplică definiției membrilor familiei, cu excepția alineatului (1) al treilea paragraf, care nu se aplică în cazul copiilor refugiaților.
- (2) Statele membre pot autoriza reîntregirea familiei pentru alți membri ai familiei care nu sunt menționați la articolul 4, în cazul în care aceștia se află în întreținerea refugiatului.
- (3) În cazul în care refugiatul este un minor neînsotit, statele membre:
 - (a) autorizează intrarea și sederea în scopul reîntregirii familiei pentru rudele sale de gradul întâi pe linie ascendentă directă fără a fi aplicate condițiile stabilite la articolul 4 alineatul (2) litera (a);
 - (b) pot autoriza intrarea și sederea în scopul reîntregirii familiei pentru tutorele său legal sau pentru orice alt membru al familiei, atunci când refugiatul nu are rude pe linie ascendentă directă sau atunci când acestea nu pot fi găsite.

Articolul 11

- (1) În ceea ce privește depunerea și examinarea cererii, se aplică articolul 5, sub rezerva alineatului (2) al prezentului articol.
- (2) Atunci când un refugiat nu poate furniza documentele justificative oficiale care să ateste legăturile de familie, statul membru ține seama de alte dovezi ale existenței acestor legături, care trebuie apreciate în conformitate cu dreptul intern. O decizie de respingere a cererii nu se poate întemeia numai pe absența documentelor justificative.

Articolul 12

- (1) Prin derogare de la articolul 7, statele membre nu pot impune refugiatului și/sau membrilor familiei să furnizeze, în ceea ce privește cererile privind membrii familiei menționați la articolul 4 alineatul (1), elemente justificative care să ateste că îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 7.

Fără a aduce atingere obligațiilor internaționale, atunci când reîntregirea familiei este posibilă într-o țară terță cu care susținătorul reîntregirii și/sau membrii familiei au o legătură specială, statele membre pot solicita elementele justificative menționate în primul paragraf.

Statele membre pot solicita refugiatului să îndeplinească condițiile prevăzute la articolul 7 alineatul (1), în cazul în care cererea de reîntregire a familiei nu este depusă în termen de trei luni de la data acordării statutului de refugiat.

- (2) Prin derogare de la articolul 8, statele membre nu impun refugiatului condiția de a fi avut reședința pe teritoriul lor pe o anumită perioadă înainte ca membrii familiei să i se alăture.

Capitolul VI

Intrarea și sederea membrilor familiei

Articolul 13

- (1) De îndată ce cererea de reîntregire a familiei este acceptată, statul membru în cauză autorizează intrarea membrului sau a membrilor familiei. În acest scop, statul membru în cauză acordă respectivelor persoane orice facilități pentru obținerea vizelor necesare.

(2) Statul membru în cauză eliberează membrilor familiei un prim permis de sedere pe o durată de cel puțin un an. Acest permis de sedere poate fi reînnoit.

(3) Perioada de valabilitate a permiselor de sedere acordate membrilor familiei nu poate depăși, în principiu, data expirării permisului de sedere al susținătorului reîntregirii.

Articolul 14

(1) Membrii familiei susținătorului reîntregirii au dreptul, la fel ca susținătorul reîntregirii, la:

- (a) acces la educație;
- (b) acces la ocuparea unui loc de muncă salarizat sau la o activitate independentă;
- (c) acces la orientare, formare, perfecționare și reconversie profesională.

(2) Statele membre pot stabili, în conformitate cu dreptul intern, condițiile în care membrii familiei exercită o activitate salariată sau independentă. Aceste condiții prevăd un termen, care nu poate depăși în nici un caz douăsprezece luni, în decursul căruia statele membre pot examina situația pieței naționale a forței de muncă înainte să autorizeze membrii familiei să exercite o activitate salariată sau independentă.

(3) Statele membre pot limita accesul la ocuparea unui loc de muncă salarizat sau la o activitate independentă al rudelor de gradul întâi pe linie ascendentă directă sau a copiilor majori necăsătoriti prevăzuți la articolul 4 alineatul (2).

Articolul 15

(1) Cel târziu la cinci ani de rezidentă și în măsura în care membrii familiei nu au primit un permis de sedere pentru alte motive decât reîntregirea familiei, sotul sau partenerul necăsătorit și copilul devenit major au dreptul, dacă este nevoie, la cerere, la un permis de sedere autonom, independent de cel al susținătorului reîntregirii.

În cazul ruperii legăturii de familie, statele membre pot limita acordarea permisului de sedere menționat în primul paragraf la sotul sau partenerul necăsătorit.

(2) Statele membre pot acorda un permis de sedere autonom copiilor majori și rudelor în linie ascendentă directă prevăzuți la articolul 4 alineatul (2).

(3) În caz de văduvie, divorț, separare sau deces al rudelor de gradul întâi în linie ascendentă sau descendentă directă, se poate elibera un permis de sedere autonom, dacă este nevoie, la cerere, persoanelor intrate în scopul reîntregirii familiei. Statele membre adoptă dispozițiile care asigură acordarea unui permis de sedere autonom în situații deosebit de dificile.

(4) Condițiile privind acordarea și valabilitatea permisului de sedere autonom sunt prevăzute de dreptul intern.

Capitolul VII

Sanctiuni și căi de atac

Articolul 16

(1) Statele membre pot respinge o cerere de intrare și de sedere în scopul reîntregirii familiei sau, după caz, pot retrage permisul de sedere al unui membru al familiei sau pot refuza reînnoirea acestuia în unul dintre următoarele cazuri:

- (a) atunci când condițiile stabilite în prezenta directivă nu sunt sau nu mai sunt îndeplinite.

Atunci când se reînnoiește permisul de sedere, în cazul în care susținătorul reîntregirii nu dispune de resurse suficiente fără a recurge la sistemul de asistență socială al statului membru, astfel cum este menționat la articolul 7 alineatul (1) litera (c), statul membru ține seama de contribuțiile membrilor familiei la venitul familiei;

- (b) atunci când susținătorul reîntregirii și membrii familiei sale nu au sau nu mai au o relație conjugală sau o relație de familie efectivă;

(c) atunci când se constată că susținătorul reîntregirii sau că partenerul său necăsătorit este căsătorit sau are o relație de durată cu o altă persoană.

(2) De asemenea, statele membre pot respinge o cerere de intrare și de sedere în scopul reîntregirii familiei sau pot retrage permisul de sedere al unui membru al familiei sau pot refuza reînnoirea acestuia, în cazul în care se constată că:

(a) au fost utilizate informații false sau mincinoase sau documente false sau falsificate sau că s-a recurs la fraudă sau la alte mijloace ilegale;

(b) parteneriatul, căsătoria sau adopția au fost realizate numai pentru a permite persoanei în cauză să intre sau să aibă reședința într-un stat membru.

Atunci când realizează o evaluare în acest sens, statele membre pot ține seama în special de faptul că parteneriatul, căsătoria sau adopția s-a realizat după acordarea permisului de sedere susținătorului reîntregirii.

(3) Statele membre pot retrage sau pot refuza reînnoirea permisului de sedere al unui membru al familiei atunci când dreptul de sedere al susținătorului reîntregirii expiră și membrul familiei nu beneficiază încă de un drept la un permis de sedere autonom în temeiul articolului 15.

(4) Statele membre pot efectua controale specifice atunci când există suspiciuni întemeiate de fraudă sau de căsătorie, parteneriat sau adopție de conveniență, astfel cum sunt definite la alineatul (2). De asemenea, se pot efectua controale specifice cu ocazia reînnoirii permisului de sedere al membrilor familiei.

Articolul 17

Statele membre țin seama în mod adecvat de natura și soliditatea legăturilor de familie ale persoanei și de durata rezidenței sale în statul membru, precum și de existența unor legături familiale, culturale sau sociale cu țara de origine, în cazul respingerii unei cereri, al retragerii sau al refuzului de reînnoire al permisului de sedere, precum și în cazul luării unei măsuri de îndepărtare a susținătorului reîntregirii sau a membrilor familiei sale.

Articolul 18

Statele membre se asigură că susținătorul reîntregirii și/sau membrii familiei sale au dreptul să conteste în fața instanței deciziile de respingere a cererii de reîntregire a familiei, de respingere a reînnoirii permisului de sedere, de retragere a permisului de sedere sau de luare a unei măsuri de îndepărtare.

Procedura și competențele în conformitate cu care se exercită dreptul prevăzut la primul paragraf sunt stabilite de statele membre în cauză.

Capitolul VIII

Dispoziții finale

Articolul 19

Periodic și pentru prima dată cel târziu la 3 octombrie 2007, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive în statele membre și propune, după caz, modificările necesare. Aceste propuneri de modificări vizează cu prioritate articolele 3, 4, 7, 8 și 13.

Articolul 20

Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 3 octombrie 2005. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

Articolul 21

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 22

Prezenta directivă se adresează statelor membre, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptată la Bruxelles, 22 septembrie 2003.

Pentru Consiliu

Presedintele

F. FRATTINI